

Τ.Ε.Ι. ΚΡΗΤΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ»

Αναβαλλόμενη φορολογία και διαχείριση κερδών.

Διπλωματική Εργασία

που υποβλήθηκε στο Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Τ.Ε.Ι.
ΚΡΗΤΗΣ ως μέρος των απαιτήσεων για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος
Ειδίκευσης στη Λογιστική και Ελεγκτική από τον

Ρουσάκης Νικόλαος

Επιβλέπων Καθηγητής: Ζήσης Βασίλειος

Ηράκλειο

Σεπτέμβριος 2016

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής Ρουσάκης Νικόλαος που εκπόνησε την παρούσα διπλωματική εργασία φέρει ολόκληρη την ευθύνη προσδιορισμού της δίκαιης χρήσης του υλικού, η οποία ορίζεται στη βάση των εξής παραγόντων: του σκοπού και χαρακτήρα της χρήσης (μη-εμπορικός, μη-κερδοσκοπικός, αλλά εκπαιδευτικός-ερευνητικός), της φύσης του υλικού που χρησιμοποιεί (τμήμα του κειμένου, πίνακες, σχήματα, εικόνες κ.λπ.), του ποσοστού και της σημαντικότητας του τμήματος που χρησιμοποιεί σε σχέση με το όλο κείμενο υπό copyright, και των πιθανών συνεπειών της χρήσης αυτής στην αγορά ή την γενικότερη αξία του υπό copyright κειμένου».

Η παρούσα διπλωματική εργασία εγκρίθηκε ομόφωνα από την τριμελή εξεταστική επιτροπή η οποία ορίστηκε από την ΓΣΕΣ του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Τ.Ε.Ι. Κρήτης, σύμφωνα με το νόμο και τον εγκεκριμένο Οδηγό Σπουδών του ΠΜΣ «Λογιστική και Ελεγκτική». Τα μέλη της Επιτροπής ήταν:

Ζήσης Βασίλειος (Επιβλέπων)

Σώρρος Ιωάννης (Μέλος)

Παπαναστασόπουλος Γεώργιος (Μέλος)

Η έγκριση της διπλωματικής εργασίας από το Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Τ.Ε.Ι. Κρήτης δεν υποδηλώνει την αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η συμβολή κάποιων ανθρώπων για την ολοκλήρωση της παρούσας διπλωματικής εργασίας ήταν καθοριστική και θα ήθελα να τους ευχαριστήσω.

Κατ' αρχήν θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή κύριο Ζήση Βασίλειο για τη καλή συνεργασία, την καθοδήγηση του αλλά και για τον χρόνο που διέθεσε.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές μου από το ΠΜΣ Κρήτης για τις γνώσεις που μας μετέδωσαν, όπως επίσης και τους συμφοιτητές μου για τις χρήσιμες συμβουλές τους.

Τέλος, θα ήθελα να εκφράσω ένα μεγάλο ευχαριστώ στην οικογένεια μου για την στήριξη που μου παρείχαν καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα τελευταία χρόνια και ιδιαίτερα τα χρόνια της οικονομικής κρίσης, το φαινόμενο της χειραγώγησης των κερδών απασχολεί σε μεγάλο βαθμό τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων (αναλυτές, επενδυτές, ρυθμιστικές αρχές), παγκοσμίως. Στην παρούσα εργασία, ερευνάται η χρησιμότητα της αναβαλλόμενης φορολογίας στη διαχείριση των κερδών. Για την έρευνα χρησιμοποιήθηκε μια βάση δεδομένων 91 εταιρειών από διάφορους κλάδους της ελληνικής οικονομίας εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, πληρώντας όλες τις προϋποθέσεις για τα χρόνια 2008-2013. Ο βασικός σκοπός της εργασίας είναι να εξετάσει τη χρησιμότητα του αναβαλλόμενου φόρου και δυο ειδών δεδουλευμένων, συνολικών και υπέρμετρων στη χειραγώγηση των κερδών. Τα αποτελέσματα της έρευνας μας υποδεικνύουν ότι τα συνολικά δεδουλευμένα και τα υπέρμετρα δεδουλευμένα είναι απαραίτητα για την χειραγώγηση των κερδών για να μην εμφανιστούν μειωμένα κέρδη αλλά και για την διαχείριση των κερδών για να μην εμφανιστούν ζημίες. Αντιθέτως, δεν ισχύει το ίδιο για τον αναβαλλόμενο φόρο, καθώς η έρευνα έδειξε ότι δεν παίζει σημαντικό ρόλο στη διαχείριση των κερδών. Επίσης, ο δείκτης της μεταβολής της ταμειακής ροής φαίνεται να επηρεάζει την χειραγώγηση των κερδών για να μην εμφανιστούν ζημίες.

Λέξεις κλειδιά: αναβαλλόμενη φορολογία, χειραγώγηση κερδών, δεδουλευμένα

SUMMARY

In recent years and especially during the latest economic crisis, the phenomenon of earnings management is troubling in a great degree the users of economic situations (analysts, investors, regulatory services) worldwide. In this assignment, it is examined the usefulness of deferred tax expense in earnings management. For this study is used a database of 91 corporations from various sectors of Greek economy, based on the stock market of Athens Stock Market fulfilling all the conditions for the years 2008 - 2013. The primary purpose of this paper is to study the usefulness of deferred tax and two accruals categories, total accruals and abnormal accruals in earnings management. The results of our study prove that the total accruals and the abnormal accruals are necessary for earnings management in order to avoid an earnings decline and also for the earnings management to avoid a loss. In contrast that is not true for the deferred tax, since our study shows that it's not an important part of earnings management. Finally, the cash flow index is affected in earnings management to avoid losses.

Keywords: deferred tax, earnings management, accruals

Περιεχόμενα

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	4
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	5
SUMMARY.....	6
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο	11
ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	11
1.1)Ορισμοί και έννοιες της φορολογίας.....	11
1.2)Αναβαλλόμενη φορολογία (IAS 12)	12
1.2.1)Εισαγωγή.....	12
1.2.2) Σκοπός και βασικές αρχές του ΔΛΠ 12.....	13
1.2.3) Αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογίας.....	14
1.2.4) Ειδικές Περιπτώσεις Αναγνώρισης Αναβαλλόμενης Φορολογίας.....	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο	19
ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ.....	19
2.1) Εισαγωγή.....	19
2.2)Διεθνή αρθρογραφία	19
2.3) Συμπεράσματα.....	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο	27
ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ.....	27
3.1) Εισαγωγή.....	27
3.2) Μεθοδολογία.....	28
3.3) Περιγραφική Στατιστική	31
3.3) Εμπειρικά Αποτελέσματα.....	35
3.3.1) Εκτίμηση με Εξαρτημένα τα Συνολικά Δεδουλευμένα.....	36
3.3.2) Εκτίμηση με Εξαρτημένα τα Υπέρμετρα Δεδουλευμένα	37
3.4.) Σύνοψη αποτελεσμάτων.	40
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο	41
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	41
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	43
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1	31
ΠΙΝΑΚΑΣ 1.....	32
ΠΙΝΑΚΑΣ 2	33
ΠΙΝΑΚΑΣ 3	36

ΠΙΝΑΚΑΣ 4	37
ΠΙΝΑΚΑΣ 5	37
ΠΙΝΑΚΑΣ 6	38
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.....	38
ΠΙΝΑΚΑΣ 8.....	39
ΠΙΝΑΚΑΣ 9.....	39
ΠΙΝΑΚΑΣ 10.....	40

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι Οικονομικές Καταστάσεις των επιχειρήσεων καταρτίζονται σύμφωνα με τα Λογιστικά Πρότυπα που ορίζει η νομοθεσία κάθε κράτους. Τα Λογιστικά Πρότυπα διαφέρουν από κράτος σε κράτος, με αποτέλεσμα τη δημιουργία διαφορών στην κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων.

Σε ένα παγκόσμιο οικονομικό περιβάλλον η εξάλειψη των διαφορών αυτών είναι επιτακτική, καθώς δυσκολεύει την συγκρισιμότητα των οικονομικών καταστάσεων και περιορίζει την διαφάνεια τους. Η δημιουργία των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΔΛΠ) έδωσε την λύση για την εναρμόνιση των διάφορων Λογιστικών Προτύπων για μια παγκόσμια αποδοχή λογιστικών κανόνων, με απώτερο σκοπό την διαφάνεια των οικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων.

Στην παρούσα εργασία εξετάζουμε το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 12 (IAS12), το οποίο ασχολείται με το φόρο εισοδήματος και ειδικότερα με την αναβαλλόμενη φορολογία. Ο κύριος σκοπός του ΔΛΠ 12 είναι η σύγκριση της λογιστικής αξίας των στοιχείων του Ενεργητικού και των υποχρεώσεων με την φορολογική βάση των στοιχείων και υποχρεώσεων αυτών, προκειμένου να αναγνωριστεί η προκύπτουσα αναβαλλόμενη φορολογία.

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται μια εννοιολογική προσέγγιση ορισμών για τη καλύτερη κατανόηση του Λογιστικού Προτύπου 12. Παρουσιάζεται ο σκοπός και η δράση του προτύπου αλλά κυρίως αναλύονται οι έννοιες της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης και της αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης, όπως επίσης και ο λογιστικός χειρισμός του προτύπου.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται μια εκτεταμένη βιβλιογραφική επισκόπηση προηγούμενων μελετών και εργασιών που εξετάζουν και αναλύουν τον ρόλο της αναβαλλόμενης φορολογίας στη χειραγώγηση των κερδών. Με την βοήθεια της βιβλιογραφικής επισκόπησης ο αναγνώστης μπορεί να αντιληφθεί καλύτερα τα κίνητρα που οδηγούν τις επιχειρήσεις στη χειραγώγηση των κερδών και τους τρόπους με τους οποίους το επιτυγχάνουν.

Στο τέταρτο και σημαντικότερο κεφάλαιο αναπτύσσεται το εμπειρικό κομμάτι της εργασίας, με βασικό σκοπό να ελέγξει τη χρησιμότητα των αναβαλλόμενων φόρων στη χειραγώγηση των κερδών. Αρχικά γίνεται μια εισαγωγή στην διεθνή βιβλιογραφία στον τομέα του εντοπισμού της χειραγώγησης των κερδών αλλά και στα διαφορετικά είδη δεδουλευμένων. Στη συνέχεια παρουσιάζεται η μεθοδολογία της εμπειρικής ανάλυσης η οποία εξετάζει τη δυνατότητα του Αναβαλλόμενου Φόρου και διάφορων μορφών δεδουλευμένων να επηρεάζουν την διαχείριση των κερδών. Η εμπειρική έρευνα βασίστηκε στα δεδομένα 91 εταιρειών εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (Χ.Α.Α.) για τα έτη 2008-2013, μελετώντας δύο διαφορετικές περιπτώσεις στις οποίες η χειραγώγηση κερδών στηρίζεται στις ακόλουθες υποθέσεις α) χειραγώγηση κερδών για να μην εμφανιστούν μειωμένα κέρδη και β) χειραγώγηση κερδών για να μην εμφανιστούν ζημίες. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι τα δεδουλευμένα συνολικά παίζουν μεγαλύτερο ρόλο στη χειραγώγηση των κερδών από την μεταβλητή του αναβαλλόμενου φόρου.

Τέλος στο πέμπτο και τελευταίο κεφάλαιο παρατίθενται τα συμπεράσματα από την εκπόνηση της εργασίας αλλά και περαιτέρω προτάσεις για μελέτη και έρευνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

1.1) Ορισμοί και έννοιες της φορολογίας.

Για την καλύτερη κατανόηση όσων θα αναφερθούν στα παρακάτω κεφάλαια, πρέπει να παρατεθούν ορισμένες βασικές έννοιες σχετικά με τη φορολόγηση των κερδών και την αναβαλλόμενη φορολογία.

Λογιστικό αποτέλεσμα ή λογιστικό κέρδος είναι το καθαρό κέρδος (ζημία) της χρήσης πριν την αφαίρεση των φόρων.

Τρέχων φόρος είναι το ποσό των φόρων εισοδήματος πληρωτέων ή επιστρεπτέων που αναλογούν στο φορολογητέο κέρδος ή φορολογική ζημία της χρήσης, όπως αυτά προσδιορίζονται από τους φορολογικούς νόμους στην ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος.

Φόρος έσοδο (έξοδο) είναι το συγκεκριμένο ποσό που περιλαμβάνεται στον υπολογισμό του καθαρού κέρδους (ζημίας) της χρήσης και αποτελείται από τον τρέχοντα και τον αναβαλλόμενο φόρο.

Φορολογητέο κέρδος (φορολογική ζημία) είναι το ποσό του κέρδους (ή της ζημίας) μιας περιόδου, το οποίο προσδιορίζεται σύμφωνα με τους κανόνες που έχουν τεθεί από τις φορολογικές αρχές και επί του οποίου είναι πληρωτέοι (επιστρεπτέοι) οι φόροι εισοδήματος (Grant Thornton, 2009).

Φορολογική βάση είναι η αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή μίας υποχρέωσης που αναγνωρίζεται για φορολογικούς σκοπούς.

Αναβαλλόμενη φορολογία είναι μια λογιστική/μη-ταμειακή εγγραφή που γίνεται στην τρέχουσα περίοδο για να συσχετίσει τις μελλοντικές φορολογικές επιπτώσεις ορισμένων τρεχουσών συναλλαγών/γεγονότων (Βλάχος & Λουκά, 2008).

Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση είναι το ποσό του πληρωτέου φόρου εισοδήματος σε μελλοντικές περιόδους, που αφορά σε προσωρινές φορολογητέες διαφορές.

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση είναι το ποσό του φόρου εισοδήματος που είναι επιστρεπτέο σε μελλοντικές περιόδους και αφορά σε εκπιπόμενες προσωρινές διαφορές, μεταφερόμενες φορολογικές ζημίες στο μέλλον και μεταφερόμενους αχρησιμοποίητους φορολογικούς μελλοντικούς πιστωτικούς φόρους.

Προσωρινές διαφορές είναι οι διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας ενός στοιχείου ενεργητικού ή μιας υποχρέωσης του ισολογισμού και της φορολογικής του βάσης. Οι προσωρινές διαφορές χωρίζονται σε δυο κατηγορίες οι οποίες είναι οι έξιεις:

- 1) **Φορολογητέες προσωρινές διαφορές**, είναι οι διαφορές που θα καταλήξουν σε φορολογητέα ποσά κατά τον προσδιορισμό του φορολογητέου κέρδους (φορολογικής ζημιάς) των μελλοντικών χρήσεων, καθώς η λογιστική αξία του στοιχείου του ενεργητικού ή της υποχρέωσης ανακτάται ή διακανονίζεται.
- 2) **Εκπεστέες προσωρινές διαφορές**, είναι προσωρινές διαφορές που θα καταλήξουν σε ποσά που είναι εκπεστέα κατά τον προσδιορισμό του φορολογητέου κέρδους (φορολογικής ζημιάς) των μελλοντικών χρήσεων, καθώς η λογιστική αξία του στοιχείου του ενεργητικού ή της υποχρέωσης ανακτάται ή διακανονίζεται.

(Grant Thornton, 2009)

Μόνιμες διαφορές είναι έξοδα ή έσοδα που επηρεάζουν μόνο το λογιστικό αποτέλεσμα ή μόνο το φορολογητέο αποτέλεσμα.

1.2)Αναβαλλόμενη φορολογία (IAS 12)

1.2.1)Εισαγωγή.

Οι επιχειρήσεις σε όλο τον κόσμο καταρτίζουν τις οικονομικές τους καταστάσεις βάση των λογιστικών προτύπων που ορίζει η νομοθεσία κάθε χώρας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα στην μείωση της συγκρισιμότητας των οικονομικών καταστάσεων, στην ύπαρξη αναξιοπιστίας αλλά και στη μη χρησιμότητα τους σε διεθνές επίπεδο. Η δημιουργία των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΔΛΠ), συνείσφερε σε μια παγκόσμια αποδοχή των διαφορετικών Λογιστικών Προτύπων και Λογιστικών μεθόδων των διαφόρων χωρών. Το ΔΛΠ 12 ασχολείται με το χειρισμό των φόρων εισοδήματος

καθώς συγκρίνει τη λογιστική αξία των υποχρεώσεων και των στοιχείων του ενεργητικού με την φορολογική τους βάση για να την αναγνώριση της αναβαλλόμενης φορολογίας που προκύπτει.

Η μεγάλη ανάγκη αναγνώρισης της αναβαλλόμενης φορολογίας προκύπτει από το γεγονός ότι το λογιστικό αποτέλεσμα διαφέρει από το φορολογητέο κέρδος ή ζημία. Έτσι, δημιουργούνται διαφορές, μόνιμες ή προσωρινές. Οι προσωρινές διαφορές δημιουργούνται από ορισμένα οικονομικά γεγονότα (λογιστικές εγγραφές) που επιδρούν φορολογικά σε διαφορετική χρήση. Επίσης, η αναβαλλόμενη φορολογία πρέπει να αναγνωρίζεται επειδή πρόκειται για ένα δεδουλευμένο έσοδο ή έξοδο, όπως είναι και υποχρέωση ή απαίτηση.

1.2.2) Σκοπός και βασικές αρχές του ΔΛΠ 12.

Ο βασικός σκοπός του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 12 (ΔΛΠ 12), όπου ασχολείται με τους Φόρους Εισοδήματος (IAS 12 Income Taxes) είναι να καθορίσει το πρότυπο λογιστικό χειρισμό των τρεχουσών αλλά και των μελλοντικών φορολογικών συνεπειών που θα δημιουργηθούν από :

- a) Τη μελλοντική ανάκτηση (ή τακτοποίηση) της λογιστικής αξίας των στοιχείων του ενεργητικού (ή των υποχρεώσεων) που είναι καταχωρημένα στον ισολογισμό μιας επιχείρησης.
- b) Τις συναλλαγές και άλλα γεγονότα της τρέχουσας χρήσης που είναι καταχωρημένα στις οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης.

Επίσης, οι βασικές αρχές που διέπουν το ΔΛΠ 12 είναι οι εξής:

- Με την αναγνώριση ενός στοιχείου του ενεργητικού (ή μιας υποχρέωσης) η επιχείρηση αναμένει να ανακτήσει (ή να διακανονίσει) την λογιστική αξία του στοιχείου αυτού. Στην περίπτωση που η ανάκτηση ή ο διακανονισμός της λογιστικής αξίας του στοιχείου είναι πιθανό να αυξήσει ή να μειώσει τις μελλοντικές πληρωμές φόρου (σε σχέση με αυτές που θα υπήρχαν αν η ανάκτηση ή ο διακανονισμός δεν είχε καμία φορολογική επίδραση), τότε η επιχείρηση, με λίγες εξαιρέσεις, πρέπει να αναγνωρίσει αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση ή απαίτηση.
- Ο φόρος εισοδήματος αποτελεί έξοδο το οποίο αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης, αν οι συναλλαγές και τα οικονομικά

γεγονότα που αφορούν αυτή τη φορολογική επίδραση αναγνωρίζονται επίσης στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης.

- Ο φόρος εισοδήματος αποτελεί έξοδο το οποίο αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια, αν οι συναλλαγές και τα οικονομικά γεγονότα που αφορούν αυτή τη φορολογική επίδραση αναγνωρίζονται, επίσης στα ίδια κεφάλαια. (Grant Thornton, 2009)

Μεταξύ της λογιστικής αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης στον ισολογισμό και της φορολογικής του βάσης προκύπτουν οι προσωρινές διαφορές, οι οποίες εκφράζονται μέσα από τον αναβαλλόμενο φόρο (υποχρέωση ή απαίτηση).

1.2.3) Αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογίας.

Οι διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας των στοιχείων του ενεργητικού των υποχρεώσεων και της φορολογικής βάσης της επιχείρησης δημιουργούν την ανάγκη για αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογίας.

Εφόσον μια επιχείρηση αναγνωρίσει ένα στοιχείο του ενεργητικού, τότε αναμένει να ανακτήσει τη λογιστική του αξία μελλοντικά. Μαζί με την αναγνώριση του στοιχείου του ενεργητικού, αναμένει να έχει και μια μελλοντική φορολογική έκπτωση ίση με τη φορολογική βάση των στοιχείων αυτών. Αυτό συμβαίνει με τη πώληση ενός στοιχείου ή τη χρήση του για την απόκτηση άλλων στοιχείων, η έκπτωση προκύπτει καθώς η επιχείρηση αναλώνει τα στοιχεία ή τις υπηρεσίες που αυτά ενσωματώνουν.

Στην περίπτωση που η λογιστική αξία των στοιχείων του ενεργητικού είναι μεγαλύτερη από τη φορολογική τους βάση, τότε και τα έξοδα που θα αφαιρεθούν από τα λογιστικά κέρδη όταν τα στοιχεία αναλωθούν, θα είναι μεγαλύτερα από τις φορολογικές εκπτώσεις. Οπότε θα καταβληθεί μεγαλύτερος φόρος εισοδήματος, καθώς το φορολογητέο κέρδος θα είναι μεγαλύτερο από το λογιστικό κέρδος. Συνεπώς, θα δημιουργηθεί μια μελλοντική φορολογική υποχρέωση, η οποία θα αναγνωριστεί στο παρόν ως αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση.

Παρόμοια τεχνική με αυτή της αναγνώρισης των αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων χρησιμοποιείται για την αναγνώριση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης.

Αναγνωρίζεται μια αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση όταν η λογιστική αξία ενός στοιχείου του ενεργητικού είναι μικρότερη από τη φορολογική του βάση, με την προϋπόθεση ότι η επιχείρηση θα έχει αρκετά μελλοντικά φορολογικά κέρδη, έτσι ώστε να έχει την δυνατότητα να επωφεληθεί από αυτή τη φορολογική έκπτωση.

Εφόσον η φορολογική βάση του στοιχείου είναι μεγαλύτερη, τότε και οι μελλοντικές φορολογικές εκπτώσεις θα είναι μεγαλύτερες, με αποτέλεσμα μικρότερος πληρωτέος φόρος. Έτσι, δημιουργείται ένα φορολογικό όφελος το οποίο αναγνωρίζετε σήμερα, καθώς το όφελος θα εισρεύσει στην επιχείρηση.

Οι διαφορές μεταξύ λογιστικού και φορολογητέου αποτελέσματος χωρίζονται σε δυο ειδή διαφορών, τις Μόνιμες διαφορές και τις Προσωρινές διαφορές.

Οι μόνιμες διαφορές αγνοούνται, καθώς είναι έξοδα ή έσοδα που επηρεάζουν μόνο το λογιστικό αποτέλεσμα ή μόνο το φορολογητέο αποτέλεσμα. Σε αντίθεση οι προσωρινές διαφορές διακρίνονται σε δυο κατηγορίες :

- Φορολογητέες Προσωρινές Διαφορές, όπου αναγνωρίζεται Αναβαλλόμενη Φορολογική Υποχρέωση.
- Εκπεστές Προσωρινές Διαφορές, όπου αναγνωρίζεται Αναβαλλόμενη Φορολογική Απαίτηση.

Φορολογητέες Προσωρινές Διαφορές είναι οι διαφορές οι οποίες θα καταλήξουν σε φορολογητέα ποσά κατά τον προσδιορισμό του φορολογητέου κέρδους ή φορολογικής ζημιάς των επόμενων χρήσεων, εφόσον η λογιστική αξία των στοιχείων του ενεργητικού ή της υποχρέωσης διακανονίζεται ή ανακτάται. Άρα, ισχύει ο κανόνας ότι η λογιστική αξία των στοιχείων του ενεργητικού είναι μεγαλύτερη από τη φορολογική βάση, οπότε θα πληρωθούν υψηλότεροι φόροι στο μέλλον και θα αναγνωριστεί αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση στο παρόν.

Υπάρχουν περιπτώσεις όπου δεν αναγνωρίζεται αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση για όλες τις φορολογικές προσωρινές διαφορές. Τέτοιες περιπτώσεις μπορούν να προκύψουν από την αρχική αναγνώριση υπεραξίας, ή από την αρχική αναγνώριση ενός στοιχείου του ενεργητικού ή μιας υποχρέωσης από συναλλαγή η οποία :

- Δεν προτείνεται σε ενοποίηση επιχειρήσεων.

- Δεν επηρεάζει ούτε το λογιστικό αποτέλεσμα ούτε το φορολογητέο αποτέλεσμα κατά το χρόνο της συναλλαγής.

Εκπεστές Προσωρινές Διαφορές είναι εκείνες οι διαφορές που θα προκύψουν σε ποσά που είναι εκπεστέα κατά τον προσδιορισμό του φορολογητέου κέρδους ή φορολογικής ζημίας των επόμενων χρήσεων, εφόσον η λογιστική αξία των στοιχείων του ενεργητικού ή της υποχρέωσης διακανονίζεται ή ανακτάται. Οπότε σε αντίθεση με τις φορολογητέες προσωρινές διαφορές, η λογιστική αξία των στοιχείων του ενεργητικού είναι μικρότερη από τη φορολογική βάση, άρα θα καταβάλλεται μεγαλύτερος φόρος στη παρούσα χρήση και χαμηλότερος φόρος σε μελλοντικές χρήσεις, αναγνωρίζοντας αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Επίσης, υπάρχουν περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν αναγνωρίζεται αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση για όλες τις εκπεστές προσωρινές διαφορές, όπως γίνεται και με την αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης για όλες τις φορολογητέες προσωρινές διαφορές όπου αναφερθήκαμε παραπάνω. Έτσι, μια αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση δεν αναγνωρίζεται για όλες τις εκπεστές προσωρινές διαφορές εάν η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση προκύπτει κατά τη αρχική αναγνώριση ενός στοιχείου του ενεργητικού ή μιας υποχρέωσης από συναλλαγή η οποία :

- Δεν προτείνεται σε ενοποίηση επιχειρήσεων.
- Δεν επηρεάζει ούτε το λογιστικό αποτέλεσμα ούτε το φορολογητέο αποτέλεσμα.

1.2.4) Ειδικές Περιπτώσεις Αναγνώρισης Αναβαλλόμενης Φορολογίας

Μια επιχείρηση που έχει ζημίες, έχει το δικαίωμα να καταβάλλει λιγότερους φόρους στο μέλλον, συμφηφίζοντας τα μελλοντικά κέρδη με τις ζημίες, εφόσον επιτρέπεται η μεταφορά των ζημιών σε μελλοντικές χρήσεις.

Όταν μια επιχείρηση έχει τη δυνατότητα να εξασκήσει το δικαίωμα συμφηφισμού, τότε το φορολογικό όφελος που θα δημιουργηθεί από την πραγματοποίηση ζημιών αναγνωρίζεται στην περίοδο που προέκυψαν οι ζημίες.

Πρέπει να αναγνωρίζεται μια αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση για τη μεταφορά αχρησιμοποίητων φορολογικών ζημιών και πιστωτικών φόρων, καθώς πιθανόν να

υπάρξει μελλοντικό φορολογικό κέρδος, έναντι του οποίου μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες και οι πιστωτικοί φόροι.

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 12, απαιτείται να γνωστοποιείται το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, όπως και η φύση της απόδειξης που στηρίζει την αναγνώριση της.

Η επιχείρηση πρέπει να εξετάζει τα ακόλουθα κριτήρια για την εκτίμηση της πιθανότητας ότι θα υπάρξει φορολογητέο κέρδος, έναντι του οποίου οι αχρησιμοποίητες φορολογικές διαφορές ή οι αχρησιμοποίητοι πιστωτικοί φόροι μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην περίπτωση που:

- Η επιχείρηση έχει επαρκείς φορολογητέες προσωρινές διαφορές που αφορούν την ίδια φορολογική αρχή και την ίδια φορολογούμενη οντότητα, οι οποίες θα καταλήξουν σε φορολογητέα ποσά έναντι των οποίων οι αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες ή οι αχρησιμοποίητοι πιστωτικοί φόροι μπορεί να χρησιμοποιηθούν.
- Πιθανολογείται ότι η επιχείρηση θα έχει φορολογητέα κέρδη πριν από τη λήξη της περιόδου, εντός της οποίας η επιχείρηση έχει δικαίωμα να συμψηφίσει τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες ή τους αχρησιμοποίητους πιστωτικούς φόρους.
- Οι αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες προέρχονται από συγκεκριμένες αιτίες οι οποίες είναι απίθανο να ξανασυμβούν (π.χ. έκτακτα γεγονότα που οδηγούν σε έκτακτες ζημίες).
- Υπάρχει στην επιχείρηση φορολογικός προγραμματισμός που θα δημιουργήσει φορολογητέο κέρδος στην περίοδο στην οποία οι αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες ή οι αχρησιμοποίητοι πιστωτικοί φόροι μπορεί να χρησιμοποιηθούν. (Grant Thornton, 2009)

Βάση της φορολογικής και μόνο νομοθεσίας οι προσωρινές διαφορές δεν δημιουργούν αναβαλλόμενη φορολογία όταν προέρχονται από την αναπροσαρμογή της αξίας των πάγιων στοιχείων του Ενεργητικού. Εφόσον όμως τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα απαιτούν την επανεκτίμηση και την απεικόνιση της πραγματικής τους αξία των στοιχείων στον ισολογισμό, οι προσωρινές διαφορές που εμφανίζονται δημιουργούν μια αναβαλλόμενη φορολογία που θα διακανονιστεί είτε:

- Με τη πώληση του στοιχείου, όπου η λογιστική του αξία θα ανακτηθεί και θα προκύψει ένα λογιστικό αποτέλεσμα από την πώληση του στοιχείου αυτού.
- Με τη χρήση του στοιχείου, καθώς μέσω των αποσβέσεων η λογιστική του αξία θα ανακτάται.

Επίσης, καταχωρείται απευθείας στο λογαριασμό των ιδίων κεφαλαίων και όχι στα αποτελέσματα χρήσεως.

Οι προσωρινές διαφορές δεν δημιουργούν αναβαλλόμενη φορολογία όταν προέρχονται από την υπεραξία, δηλαδή τη διάφορα μεταξύ του κόστους απόκτησης και της εύλογης αξίας από την απόκτηση στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 12 απαγορεύεται η αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης σε σχέση με την υπεραξία, εφόσον μια αναγνώριση της αναβαλλόμενης φορολογίας θα αύξανε την υπεραξία ως υπολειμματικού ποσού αλλά και την αναβαλλόμενη φορολογία εκ νέου. Η μοναδική περίπτωση για να αναγνωριστεί αναβαλλόμενη φορολογία είναι να επιτρέψει η φορολογική νομοθεσία την απόσβεση της υπεραξίας.

Σύμφωνα με το Διεθνή Λογιστικό Πρότυπο 12, μια επιχείρηση μπορεί να αναγνωρίζει μια αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση για όλες τις φορολογικές προσωρινές διαφορές που αφορούν επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες, εάν ικανοποιούνται οι δυο επόμενοι όροι:

1. Η μητρική, η επενδύτρια επιχείρηση ή ο κοινοπράκτης είναι σε θέση να ελέγξει το χρονικό σημείο αναστροφής της προσωρινής διαφοράς.
2. Είναι πιθανόν η προσωρινή διαφορά δεν θα αναστραφεί στο άμεσο μέλλον.

Επίσης, μια επιχείρηση μπορεί να αναγνωρίζει μια αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση για όλες τις εκπεστές προσωρινές διαφορές που αφορούν επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες, εκτός από την περίπτωση που είναι πιθανό ότι :

1. Η προσωρινή διαφορά θα αναστραφεί στο κοντινό μέλλον.
2. Θα υπάρξει φορολογητέο κέρδος, έναντι του οποίου η προσωπική διαφορά μπορεί να χρησιμοποιηθεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

2.1) Εισαγωγή

Η χειραγώγηση των κερδών (earning management) είναι μια εκδοχή της εμφάνισης των ωραιοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Οι διοικήσεις των εταιριών χρησιμοποιούν συχνά την στρατηγική της χειραγώγησης των κερδών, έτσι ώστε οι αριθμοί να ταιριάζουν με ένα προκαθορισμένο στόχο. Οι συντάκτες των οικονομικών καταστάσεων επωφελούνται τυχόν παραλείψεις και κενά των λογιστικών διαδικασιών και κανόνων ή ακόμα παραβιάζοντας τους, με σκοπό την χειραγώγηση των εξόδων, των εσόδων και γενικότερα των στοιχείων που μπορούν να προκαλέσουν αλλαγές στα κέρδη της επιχείρησης.

2.2) Διεθνή αρθρογραφία

Σύμφωνα με πολλές μελέτες η αναβαλλόμενη φορολογία δίνει την δυνατότητα της διαχείρισης των κερδών, καθώς το φορολογητέο εισόδημα συνδέεται με τα κέρδη της επιχείρησης. Οι Burgstahler και Dichev (1997), υποστηρίζουν ότι οι επιχειρήσεις διαχειρίζονται τα κέρδη για την αποφυγή της μείωσης των κερδών και την αποφυγή των απωλειών. Οι Mills, Newberry (2001) και Phillips, Pincus, Rego (2002), υποστηρίζουν ότι οι διαχειριστές έχουν συνήθως μεγαλύτερη διακριτική ευχέρεια στις οικονομικές καταστάσεις σε σχέση με τις φορολογικές δηλώσεις τους, επομένως έχουν την ευχέρεια να διαχειρίζονται το εισόδημα προς τα πάνω με τρόπους που δεν επηρεάζουν το παρόν φορολογητέο εισόδημα. Οι Phillips, Pincus, Rego, Wan (2004) στην έρευνα τους, παρείχαν ενδείξεις σχετικά με τους τύπους των λογαριασμών που αποκαλύπτουν τις δραστηριότητες της διαχείρισης κερδών. Συγκεκριμένα, διερευνούν τη σχέση μεταξύ των μεταβολών στις ετήσιες αποδοχές και τις αλλαγές στα συστατικά των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων από τις ετήσιες υποσημειώσεις των εκθέσεων του φόρου εισοδήματος των επιχειρήσεων. Η έρευνα έδειξε μετά από τον έλεγχο για τις επιπτώσεις των συγχωνεύσεων, εξαγορών και εκποιήσεων ότι η μεταβολή της καθαρής αναβαλλομένης φορολογικής υποχρέωσης μιας επιχείρησης είναι σταδιακά χρήσιμη σε δεδουλευμένη βάση και ένα μέτρο για την

ανίχνευση της διαχείρισης των κερδών, για να αποφευχθεί η πτώση των κερδών. Επίσης, η περαιτέρω ανάλυση των μεταβολών στα στοιχεία της καθαρής αναβαλλομένης φορολογικής υποχρέωσης, παρέχει αποδείξεις ότι η αναβαλλόμενη φορολογική συνιστώσα που αντικατοπτρίζει τα έσοδα και τα έξοδα των δεδουλευμένων και των αποθεματικών είναι σταθερά ο πιο σημαντικός παράγοντας που εξηγεί την πιθανότητα της διαχείρισης των κερδών για να αποφευχθεί η πτώση των κερδών. Ακόμα υποστηρίζουν ότι η ανάλυση του φόρου εισοδήματος της υποσημείωσης της έκθεσης μιας επιχείρησης μπορεί να βοηθήσει στην αξιολόγηση της ποιότητας των κερδών της επιχείρησης.

Το χάσμα μεταξύ του λογιστικού εισοδήματος και του φορολογητέου εισοδήματος είναι ένα ζήτημα που απασχολεί μια ομάδα ανθρώπων όπως ακαδημαϊκοί, επαγγελματίες και φορείς χάραξης πολιτικής. Πολλοί πιστεύουν ότι η απόκλιση αντανακλά σε μια ανοδική πορεία της διαχείρισης των κερδών, δηλαδή μια αύξηση του λογιστικού εισοδήματος, ενώ πολλές απόψεις υποστηρίζουν ότι η απόκλιση είναι αποτέλεσμα της μείωσης του φορολογητέου εισοδήματος. Οι επιχειρήσεις συχνά έχουν κίνητρα να αναφέρουν υψηλά χρηματοοικονομικά έσοδα, για την σηματοδότηση ισχυρών επιδόσεων αλλά και χαμηλά επίπεδα φορολογητέου εισοδήματος. Τα αποτελέσματα της έρευνας των Heltzer, Shelton (2011), έδειξαν ότι κατά κύριο λόγο το χάσμα ανάμεσα στα λογιστικά έσοδα και τα φορολογητέα έσοδα είναι αποτέλεσμα από την ανοδική πορεία της διαχείρισης των κερδών και την μείωση του φορολογητέου εισοδήματος. Οι λύσεις για τον εντοπισμό ή την αποτροπή επιθετικής αναφοράς (διαχείριση εσόδων), είναι η αύξηση της διαφάνειας των λογιστικών – φορολογικών διαφορών ή η ευθυγράμμιση του λογιστικού εισοδήματος με το φορολογητέο εισόδημα.

Η έρευνα των Phillips, Pincus, Rego (2002) εξετάζει, εάν ο αναβαλλόμενος φόρος είναι χρήσιμος για την ανίχνευση της διαχείρισης των κερδών. Αναλύει τρεις ρυθμίσεις στην οποία η βιβλιογραφία υποστηρίζει ότι ενδέχεται να συμβαίνει διαχείριση κερδών. Θεωρεί ως πρώτη περίπτωση ότι για να αποφευχθεί η πτώση των κερδών γίνεται χειραγώγηση στα κέρδη της εταιρίας. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η αύξηση του αναβαλλόμενου φόρου αυξάνουν την πιθανότητα της διαχείρισης των κερδών, με στόχο την αποφυγή εμφάνισης της μείωσης των κερδών. Στην δεύτερη περίπτωση εξετάζεται εάν γίνεται χειραγώγηση κερδών για την αποφυγή απωλειών. Τα αποτελέσματα υποδεικνύουν ότι η αύξηση του αναβαλλόμενου φόρου, αυξάνει το

ενδεχόμενο για χειραγώγηση κερδών ώστε να μην εμφανιστεί η απώλεια, οπότε η δαπάνη αναβαλλόμενου φόρου είναι σταδιακά χρήσιμη στην ανίχνευση της διαχείρισης των κερδών. Στη τρίτη περίπτωση μελετάται η χρησιμότητα του αναβαλλόμενου φόρου στην ανίχνευση της διαχείρισης κερδών για να αποφευχθεί η μη τήρηση ή να ξεπεράσουν τις προβλέψεις κερδών των αναλυτών. Στην τελευταία περίπτωση ο αναβαλλόμενος φόρος δεν είναι αυξητικά χρήσιμος για την ανίχνευση της διαχείρισης των κερδών για την αποφυγή της μη τήρησης των προβλέψεων για τα κέρδη των αναλυτών . Συνολικά τα αποτελέσματα μας υποστηρίζουν την αυξητική χρησιμότητα του αναβαλλόμενου φόρου ως μετρητή για την ανίχνευση της διαχείρισης των κερδών.

Σύμφωνα με τη μελέτη των Ayers, Laplante, McGuire (2008), εξετάζει κατά πόσο οι πιστωτικοί αναλυτές χρησιμοποιούν τις πληροφορίες που περιέχονται στις διαφορές μεταξύ του λογιστικού και φορολογητέου εισοδήματος (book-tax differences), στην ανάλυση του πιστωτικού κινδύνου της επιχείρησης. Συγκεκριμένα, η έρευνα επικεντρώνεται κατά πόσον οι αλλαγές στις λογιστικές – φορολογικές διαφορές σχετίζονται με τις αλλαγές των αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας. Η απόκλιση του λογιστικού εισοδήματος και του φορολογητέου εισοδήματος είναι κατατοπιστική για τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας, καθώς μια τέτοια απόκλιση θα μπορούσε να ερμηνευτεί από τους αναλυτές ως ένδειξη αυξημένου κινδύνου πληροφοριών. Τα αποτελέσματα της έρευνας συλλογικά έδειξαν ότι οι οργανισμοί αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας χρησιμοποιούν τις πληροφορίες από τις λογιστικές και φορολογικές διαφορές κατά τον καθορισμό των αξιολογήσεων, όπως επίσης και να εισχωρούν βαθύτερα στην πηγή των διαφορών κατά τον καθορισμό της πιστοληπτικής ικανότητας.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις είναι τα ποσά των φόρων εισοδήματος που είναι επιστρεπτέα σε μελλοντικές περιόδους και αφορούν τις εκπεστές προσωρινές διαφορές, τις μεταφερόμενες στο μέλλον φορολογικές ζημίες και τους μεταφερομένους στο μέλλον πιστωτικούς φόρους (Grant Thornton, 2008). Συνεπώς μια αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση είναι η μείωση του φόρου του οποίου η αναγνώριση έχει καθυστερήσει λόγω των εκπιπόμενων προσωρινών διαφορών και των μεταφερόμενων. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε μια αλλαγή στους φόρους που

καταβάλλονται ή επιστρέφονται σε μελλοντικές περιόδους. Δημιουργείται το ερώτημα κατά πόσον οι επιχειρήσεις διαχειρίζονται την καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση για να αποφευχθεί η αναφοράς μιας απώλειας. Οι Burgstahler, Elliot και Hanlon (2002), υποστηρίζουν ότι οι επιχειρήσεις μπορούν να διαχειριστούν την καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση για την αύξηση των δηλωθέντων εισοδημάτων με δυο τρόπους. Πρώτον, με τη μείωση του επιδόματος αποτίμησης, ενώ η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση παραμένει σταθερή και δεύτερον, εάν δεν καταγράφει την κατάλληλη αποτίμηση επιδόματος όταν οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αλλάζουν.

Οι Badertscher, Phillips, Pincus και Rego (2006), διερεύνησαν κατά πόσον οι επιχειρήσεις που διαχειρίζονται τα έσοδα τους προς τα κάτω, έτσι κατά τρόπο που να ελαχιστοποιεί τις τρέχουσες φορολογικές δαπάνες τους και ως εκ τούτου προάγουν την κατανόηση με ποιον τρόπο οι εταιρείες διαχειρίζονται τα εισοδήματα που θα αναφέρουν στους επενδυτές. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι διαχειριστές επιλέγουν να διαχειρίζονται τα έσοδα προς τα κάτω με τρόπους που μειώνουν τις τρέχουσες φορολογικές δαπάνες τους. Σε συνδυασμό με τα στοιχεία των Phillips (2003) και Badertscher (2006), εξάγεται το συμπέρασμα ότι οι επιχειρήσεις διαχειρίζονται γενικά τα κέρδη με τρόπους που ελαχιστοποιούν το κόστος του τρέχοντα φόρου εισοδήματος, ανεξάρτητα από το κατά πόσον η διαχείριση των κερδών επιδιώκει να αυξήσει ή να μειώσει τα αναφερόμενα κέρδη.

Στον απόηχο μεγάλων λογιστικών σκανδάλων (π.χ. Enron), έχει δημιουργηθεί το ερώτημα αν οι μεγάλες διαφορές μεταξύ λογιστικού και φορολογητέου εισοδήματος θα πρέπει να αποτελούν ένδειξη χαμηλής ποιότητας κερδών χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. Οι λογιστικό-φορολογικές διαφορές έχουν προσελκύσει την προσοχή των υπευθύνων χάραξης πολιτικής, καθώς παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την ποιότητα των κερδών. Οι Joos, Pratt και Young (2000), αναφέρουν ότι η σχέση των αποδοχών επιστροφής είναι ασθενέστερη όταν οι λογιστικό-φορολογικές διαφορές είναι μεγάλες, ερμηνεύοντας το ως απόδειξη ότι οι επιχειρήσεις με μεγάλες διαφορές διαχειρίζονται καιροσκοπικά τα κέρδη και οι επενδυτές αναγνωρίζουν αυτές τις ενέργειες, μειώνοντας την εξάρτησή τους από τα κέρδη.

Οι Lev και Nissim (2002), υποστηρίζουν ότι οι επενδυτές χρησιμοποιούν έγκαιρα τις πληροφορίες του φορολογητέου εισοδήματος για την αξιολόγηση της ποιότητας των

κερδών των ύποπτων επιχειρήσεων, δηλαδή των επιχειρήσεων που υπάρχει μεγάλο χάσμα μεταξύ του λογιστικού εισοδήματος και του φορολογητέου εισοδήματος. Από την άλλη μεριά, υποστηρίζουν ότι οι επενδυτές σε μεγάλο βαθμό αγνοούν τις χρήσιμες πληροφορίες του φορολογητέου εισοδήματος για επιχειρήσεις με υψηλό ποιοτικά εισόδημα.

Σύμφωνα με ένα σύστημα ταμειακής λογιστικής βάσης, τα έσοδα καταγράφονται (κατάσταση αποτελεσμάτων), όταν τα μετρητά που λαμβάνουμε και τα έξοδα αναγνωρίζονται όταν πληρώνονται της μετρητής. Αντίθετα σε ένα λογιστικό σύστημα σε δεδουλευμένη βάση, τα έσοδα και τα έξοδα καταγράφονται όταν πραγματοποιείται μια συναλλαγή. Η M. Hanlon (2005) προσπάθησε να διερευνήσει το ρόλο των προσωρινών λογιστικό-φορολογιτέων διαφορών (διαφορές που πρόκειται να αναστραφούν), καθώς μελετά την διατήρηση κερδών σε δεδουλευμένη βάση και σε ταμειακές ροές, όπως επίσης, πως επηρεάζουν τις αξιολογήσεις των επενδυτών στη διατήρηση των εσόδων και των συστατικών των κερδών. Τα αποτελέσματα από την έρευνα της Hanlon (2005), έδειξαν ότι για μια εταιρία ετών με μεγάλη θετική λογιστικό-φορολογητέα διαφορά (λογιστικό εισόδημα πέραν του φορολογητέου εισοδήματος), προ φόρων χρηματοοικονομικών εσόδων αναφοράς και η συνιστώσα των δεδουλευμένων αποδοχών είναι λιγότερο ανθεκτικές για κέρδη ενός έτους μπροστά σε σύγκριση με εταιρία ετών με μικρές λογιστικό-φορολογικές διαφορές. Επιπλέον, η συνιστώσα των ταμειακών ροών είναι επίσης λιγότερο ανθεκτική για τις εταιρείες ετών, γεγονός που υποδηλώνει ότι το λογιστικό-φορολογικές διαφορές περιέχουν πληροφορίες σχετικά με την υποκείμενη χρηματοοικονομική ροή, καθώς και των δεδουλευμένων. Τα αποτελέσματα αυτά συμφωνούν με την υπόθεση ότι μεγάλες βιβλίο-φορολογικές διαφορές συνδέονται με χαμηλότερες διατηρήσιμες αποδοχές. Τα ίδια αποτελέσματα έχουμε για επιχειρήσεις ετών με μεγάλες αρνητικές λογιστικό-φορολογικές διαφορές (το λογιστικό εισόδημα μικρότερο από το φορολογητέο εισόδημα), καθώς οι ενδείξεις σύμφωνα την δεδουλευμένη βάση και τις συνιστώσες ταμειακών ροών των αποδοχών είναι λιγότερο ανθεκτικές για τα κέρδη ενός έτους μπροστά σε σχέση με επιχειρήσεις ετών με μικρές λογιστικές-φορολογικές διαφορές.

Έχει δημιουργηθεί η υποψία ότι οι φόροι επηρεάζουν την χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Πολλές έρευνες εστιάζουν στο πως οι επιχειρήσεις ανταποκρίνονται σε

συμβιβασμούς μεταξύ των στόχων της χρηματοοικονομικής αναφοράς και στους στόχους φορολογικού σχεδιασμού. Οι Hanlon, Maydew και Shevlin (2008), υποστηρίζουν ότι ο φόρος που προκαλείται από αλλαγές στη συμπεριφορά χρηματοοικονομικής πληροφόρησης ή σε αλλαγές στους λογιστικούς οικονομικούς κανόνες, μπορεί να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην πληροφόρηση των οικονομικών λογιστικών κερδών. Η συγκεκριμένη έρευνα τεκμηριώνει μια ακούσια συνέπεια της εταιρικής φορολογίας, όπως η απώλεια της πληροφόρησης των κερδών που επιδεινώνεται όσο μεγαλύτερη είναι η συμβατότητα μεταξύ κερδών και φορολογητέου εισοδήματος.

Οι Coppens και Peek (2005), εξέτασαν κατά πόσο οι ευρωπαϊκές ιδιωτικές επιχειρήσεις συμμετέχουν στη διαχείριση εσόδων και κατά πόσο τα φορολογικά κίνητρα επηρεάζουν τέτοιες πρακτικές. Στη μελέτη τους, διερεύνησαν τις κατανομές των καθαρών επιπέδων κερδοφορίας και τις αλλαγές των καθαρών κερδών σε οκτώ ευρωπαϊκές χώρες. Εξετάστηκαν τα σχήματα και οι ασυνέχειες στις διανομές κερδών μεγάλων ιδιωτικών επιχειρήσεων στην Γερμανία, Ιταλία, Γαλλία, Δανία, Βέλγιο, Ισπανία, Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ολλανδία, έχοντας ως σημείο αναφοράς τις κατανομές των δημόσιων επιχειρήσεων στις ίδιες χώρες. Τα συμπεράσματα της μελέτης είναι ότι οι ιδιωτικές επιχειρήσεις στη Δανία, την Ολλανδία, την Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο τείνουν να αποφεύγουν τις απώλειες, ενώ σε όλες τις χώρες οι ιδιωτικές επιχειρήσεις δεν αποφεύγουν την μείωση κερδών. Επίσης, στο Βέλγιο και στην Ιταλία τείνουν να εξομαλύνουν τις αποδοχές. Οι Coppens και Peek (2005), υποστηρίζουν ότι οι διαφορές μεταξύ των χωρών ως προς τον τύπο της διαχείρισης των κερδών που παρατηρείται, μπορεί να αποδοθεί σε cross-country διαφορές στην επίδραση των φορολογικών κανόνων για την χρηματοοικονομική λογιστική. Ακόμα υποστηρίζουν ότι σε περίπτωση απουσίας των πιέσεων της αγοράς κεφαλαίων, οι επιχειρήσεις έχουν κίνητρο για να διαχειρίζονται τα έσοδα, ενώ αντίθετα, τα αποτελέσματα δείχνουν ότι ορισμένοι τύποι των κινήτρων διαχείρισης κερδών, οφείλεται σε πιέσεις της αγοράς κεφαλαίων και ειδικά στις δημόσιες επιχειρήσεις, καθώς διαπιστώθηκε ότι οι ιδιωτικές επιχειρήσεις δεν διαχειρίζονται τα κέρδη για την αποφυγή μείωσης των κερδών.

Ο Skinner D, (2008), αναφέρθηκε στο ρόλο της αναβαλλόμενης φορολογικής λογιστικής στην ιαπωνική τραπεζική κρίση. Υποστηρίζει ότι οι ιαπωνικές ρυθμιστικές αρχές χρησιμοποίησαν αναβαλλόμενη φορολογική λογιστική ως μέρος μιας

ρυθμιστικής στρατηγικής μακροθυμίας και ότι τα διευθυντικά στελέχη των τραπεζών χρησιμοποίησαν τα περιουσιακά στοιχεία από την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση, για να ενισχύσουν τα εποπτικά κεφάλαια των τραπεζών τους. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας του Skinner D (2008), η αναβαλλόμενη φορολογική λογιστική εισήχθη από τις ιαπωνικές ρυθμιστικές αρχές για να βοηθήσει τις πιο αδύναμες τράπεζες να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα των επισφαλών δανείων τους, προσφέροντας μια ομαλή προσγείωση. Το μεγάλο ερώτημα που δημιουργείται είναι εάν η κίνηση σε αυτή τη δεδομένη παρατεταμένη οικονομική κρίση είναι δικαιολογημένη η χρήση αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης (DTAS) ως ένας τρόπος διαχείρισης της οικονομικής κρίσης. Ουσιαστικά, ο αναβαλλόμενος φόρος χρησιμοποιήθηκε ως εργαλείο ρυθμιστικής αυτοσυγκράτησης, δηλαδή, οι μεγάλες ιαπωνικές τράπεζες ήθελαν να δώσουν την εντύπωση ότι ήταν φερέγγυες, ενώ στην πραγματικότητα πολλές ήταν αφερέγγυες, όπως επίσης, τα διευθυντικά στελέχη των τραπεζών διαχειρίζονταν τα αναφερόμενα ποσοστά των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην πέσουν κάτω από τα ελάχιστα όρια κεφαλαίου.

Τα διευθυντικά στελέχη όταν πιστεύουν ότι μερικά ή όλα τα μελλοντικά φορολογικά οφέλη μιας αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης δεν θα πραγματοποιηθούν, θα δημιουργήσουν ένα επίδομα αποτίμησης (Valuation Allowance) ως αντιστάθμισμα απέναντι σε προθεσμιακό λογαριασμό φορολογικής απαίτησης Graham, Raedy, Shackelford (2010). Οι Bauman et.al. (2001), προσπάθησαν να διερευνήσουν τη διαχείριση των κερδών μέσω των μεταβολών του επιδόματος αποτίμησης (VA) της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης. Μελέτησαν 62 εταιρείες από το Fortune 500 κατά την περίοδο 1995-1997. Με βάση την ανάλυση του φόρου εισοδήματος από τις υποσημειώσεις των εταιριών του δείγματος, διαπιστώθηκε ότι οι τρέχουσες διατάξεις γνωστοποίησης δεν είναι επαρκής για να επιτρέψει στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να προσδιορίσουν την επίδραση στα κέρδη της μεταβολής του επιδόματος αποτίμησης. Σύμφωνα με τους Bauman et.al. (2001), χρησιμοποιώντας μια δια τομεακή (cross-sectional) δοκιμή, δεν εντοπίστηκε κανένα στοιχείο με τη συστηματική χρήση του επιδόματος αποτίμησης (VA) της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης για τη διαχείριση κερδών. Αντίθετα όμως, μια προσέγγιση με βάση τα συμφραζόμενα εντοπίζουν συγκεκριμένες περιπτώσεις στις οποίες μπορεί να υπάρχουν διάφορες μορφές διαχείρισης κερδών. Οι Frank και Rego (2003), διερεύνησαν εάν οι διαχειριστές χρησιμοποιούν την αποτίμηση επιδόματος (VA) του

λογαριασμού της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης για να διαχειρίζονται τα έσοδα γύρω από τρεις στόχους : 1) καθαρό θετικό εισόδημα 2) ιστορικά ετήσιες αποδοχές 3) μέση πρόβλεψη αναλυτών. Τα αποτελέσματα της έρευνας ήταν ότι δεν βρίσκουν ενδείξεις ότι η αποτίμηση επιδόματος (VA) χρησιμοποιείται για την αποφυγή ζημιών ή για τη κάλυψη των αποδοχών των στόχων που βασίζονται σε προγενέστερα κέρδη. Υπάρχουν όμως ενδείξεις ότι οι διαχειριστές χρησιμοποιούν την αποτίμηση επιδόματος (VA) για την κάλυψη των προβλέψεων των αναλυτών.

2.3) Συμπεράσματα

Τα τελευταία χρόνια υπάρχει έντονο ενδιαφέρον στην διεθνή αρθρογραφία για την χειραγώγηση των κερδών μέσα από τον αναβαλλόμενο φόρο. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η αναβαλλόμενη φορολογία έχει να κάνει άμεσα με τα έσοδα των επιχειρήσεων. Τα αποτελέσματα των ερευνητών στην πλειοψηφία τους έδειξαν ότι τα διευθυντικά στελέχη έχουν την ευχέρεια να παραποιούν στοιχεία που καθορίζουν το κέρδος ή τη ζημία μιας οντότητας, με νόμιμο τρόπο μέσα από διεθνώς λογιστικούς κανόνες. Ένας τρόπος είναι η χειραγώγηση των κερδών μέσα από τον αναβαλλόμενο φόρο, με κύριο σκοπό σύμφωνα με την διεθνή αρθρογραφία, την αποφυγή της μείωσης των κερδών ή την αποφυγή των απωλειών. Επίσης, πολλές έρευνες έδειξαν ότι υπάρχουν τρόποι εντοπισμού εταιρειών που χρησιμοποιούν την αναβαλλόμενη φορολογία για την παραποίηση των αποτελεσμάτων. Οι εταιρείες με μεγάλες λογιστικό-φορολογικές διαφορές, δηλαδή με μεγάλο χάσμα μεταξύ του λογιστικού εισοδήματος και του φορολογητέου εισοδήματος είναι ύποπτες για χειραγώγηση κερδών. Όλες οι μελέτες αναφέρουν ότι πρέπει να βρεθεί τρόπος εξάλειψης της χειραγώγησης των κερδών των επιχειρήσεων καθώς οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να είναι διαφανείς και αξιόπιστες, καθώς μια πολύ μεγάλη ομάδα από επενδυτές, αναλυτές, ελεγκτικούς μηχανισμούς εξαρτώνται από αυτές, για την ομαλή λειτουργία της οικονομίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

3.1) Εισαγωγή

Σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας είναι να ελέγξει τη χρησιμότητα των αναβαλλόμενων φόρων στη χειραγώγηση των κερδών. Συγκεκριμένα, όπως οι Burgstahler και Dichev (1997), θεωρούμε ότι η χειραγώγηση των κερδών μπορεί να συμβεί για δύο λόγους: (1) για να αποφευχθεί η αναφορά της μείωσης των κερδών, και (2) να αποφευχθεί η αναφορά ζημιών. Η ανίχνευση της χειραγώγησης των κερδών είναι σημαντική για την αξιολόγηση της ποιότητας των κερδών. Παρουσιάζει ιδιαίτερη χρησιμότητα για τους ερευνητές που μελετούν τη συμπεριφορά της διαχείρισης των κερδών και για τους χρηματοοικονομικούς αναλυτές κατά την εξέταση των οικονομικών εκθέσεων.

Επιπρόσθετα, για την χειραγώγηση των κερδών πέρα των αναβαλλόμενων φόρων στη βιβλιογραφία έχουν προταθεί διάφορες μορφές δεδουλευμένων. Όμως, σύμφωνα με του Guay et al. (1996), τα δεδουλευμένα τα οποία προέρχονται από διαφορετικά υποδείγματα παράγουν αποτελέσματα ασαφή μεταξύ τους. Στην εμπειρική μας ανάλυση θα συμπεριλάβουμε αρχικά τα κανονικά δεδουλευμένα, και, στη συνέχεια τα υπέρμετρα δεδουλευμένα σύμφωνα με το τροποποιημένο υπόδειγμα του Jones (Dechow et al., 1995), τα οποία ενσωματώνουν χαρακτηριστικά τα οποία αντιπροσωπεύουν τον καιροσκοπισμό των διευθυντών.

Τα αποτελέσματα της εμπειρικής ανάλυσης μάς υποδεικνύουν ότι στη βάση δεδομένων 91 εταιρειών για τα έτη 2008-2013, τα δεδουλευμένα, συνολικά και υπέρμετρα, αυξάνουν την πιθανότητα χειραγώγησης των κερδών για να αποφευχθεί η εμφάνιση μειωμένων κερδών και ζημιών. Το ίδιο δεν συμβαίνει για τη μεταβλητή των αναβαλλόμενων φόρων, η οποία είναι στατιστικά μη-σημαντική στην ερμηνεία της πιθανότητας χειραγώγησης των κερδών. Τέλος, επιπρόσθετα εξετάζεται η μεταβλητή

των μεταβολών της ταμειακής ροής η οποία φαίνεται να είναι σημαντική στην χειραγώγηση των κερδών για να αποφευχθεί η εμφάνιση ζημιών.

3.2) Μεθοδολογία

Η εμπειρική ανάλυση εξετάζει τη δυνατότητα του αναβαλλόμενου φόρου (deferred tax expense) και διάφορων μορφών δεδουλευμένων (accrual) να επηρεάζουν τη χειραγώγηση των κερδών (earnings management). Μελετούμε δύο διαφορετικές περιπτώσεις στις οποίες η χειραγώγηση κερδών στηρίζεται στις ακόλουθες υποθέσεις:

H1) Χειραγώγηση κερδών για να μην εμφανιστούν μειωμένα κέρδη.

H2) Χειραγώγηση κερδών για να μην εμφανιστούν ζημιές.

Για τον έλεγχο των υποθέσεων θα εκτιμήσουμε όπως οι Phillips et al. (2002), το ακόλουθο υπόδειγμα ομαδοποιημένων διαστρωματικών δεδομένων (pooled cross-sectional model) χρησιμοποιώντας την παλινδρόμηση δυαδικής ταξινόμησης probit:

$$EM_{it} = a + b_1 DTE_{it} + b_2 AC_{it} + b_3 \Delta CFO_{it} + b_j \Sigma_j Ind_{it} + \varepsilon_{it} \quad (1)$$

όπου EM_{it} , η χειραγώγηση κερδών για να μην εμφανιστούν μειωμένα κέρδη ή ζημιές.

DTE_{it} , ο αναβαλλόμενος φόρος της εταιρείας i για το έτος t , σταθμισμένος με το σύνολο του ενεργητικού στο τέλος του χρόνου $t - 1$.

AC_{it} , τα δεδουλευμένα της εταιρείας i για το έτος t , σταθμισμένα με το σύνολο του ενεργητικού στο τέλος του χρόνου $t - 1$.

ΔCFO_{it} , η μεταβολή της ταμειακής ροής από συνεχιζόμενες δραστηριότητες από το έτος $t - 1$ στο t , σταθμισμένη με το σύνολο του ενεργητικού στο τέλος του έτους $t - 1$.

ε_{it} , ο όρος σφάλματος.

Για τον υπολογισμό της χειραγώγησης κερδών για να μην εμφανιστούν μειωμένα κέρδη (υπόθεση H1) χρησιμοποιούμε τη μεθοδολογία των Burgshler και Dichev

(1997), σύμφωνα με την οποία οι σταθμισμένες διαφορές των κερδών (scaled earnings changes) είναι:

$$SEC = \frac{NI_t - NI_{t-1}}{MVE_{t-2}} \quad (2)$$

όπου NI_t , τα καθαρά κέρδη του έτους t .

MVE_{t-2} , η αγοραία αξία μετοχών το έτος $t - 2$.

Όταν $0 \leq SEC < 0.01$, τότε θεωρείται ότι η επιχείρηση χειραγωγεί τα αποτελέσματα της, οπότε έχουμε $EM_1 = 1$, αλλιώς $EM_1 = 0$.

Αντίστοιχα, για τον υπολογισμό της χειραγώγησης κερδών για να μην εμφανιστούν ζημιές (υπόθεση H2), εκτιμούμε τα σταθμισμένα κέρδη (scaled earnings, Burgshler και Dichev, 1997):

$$SEar = \frac{NI_t}{MVE_{t-1}} \quad (3)$$

Όταν $0 \leq SEar < 0.02$, τότε θεωρείται ότι η επιχείρηση χειραγωγεί τα αποτελέσματα της, οπότε έχουμε $EM_2 = 1$, αλλιώς $EM_2 = 0$.

Για τον υπολογισμό των δεδουλευμένων, χρησιμοποιούμε τα συνολικά δεδουλευμένα (total accruals, Healy, 1985) και τα τροποποιημένα υπέρμετρα δεδουλευμένα (abnormal accruals, Dechow et al., 1995). Τα συνολικά δεδουλευμένα είναι τα κέρδη από τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες μείον τις ταμειακές ροές από τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες:

$$TAcc_{it} = EBEI_{it} - (CFO_{it} - EIDO_{it}) \quad (4)$$

όπου $TAcc_{it}$, τα συνολικά δεδουλευμένα της εταιρείας i για το έτος t .

$EBEI_{it}$, τα καθαρά κέρδη της εταιρείας i για το έτος t .

CFO_{it} , οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες της εταιρείας i για το έτος t .

$EIDO_{it}$, τα έκτακτα κονδύλια και διακοπείσες δραστηριότητες από τις καταστάσεις ταμειακών ροών της εταιρείας i για το έτος t .

Τα υπέρμετρα δεδουλευμένα τροποποιούνται σύμφωνα με το υπόδειγμα του Jones (1991). Σύμφωνα με τους Dechow et al. (2002), για τις εταιρίες που δεν χειραγωγούν τα κέρδη τους, $EM = 0$, έχουμε:

$$TAcc_{it} = a + b_1(\Delta Sales_{it} - \Delta AR_{it}) + b_2PPE_{it} + \varepsilon_{it} \quad (5)$$

όπου $\Delta Sales_{it}$, η μεταβολή του κύκλου εργασιών της εταιρείας i από το έτος $t - 1$ στο t .

ΔAR_{it} , η μεταβολή των εισπρακτέων λογαριασμών από λειτουργικές δραστηριότητες της εταιρείας i από το έτος $t - 1$ στο t .

PPE_{it} , τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας i για το έτος t .

ε_{it} , ο όρος σφάλματος.

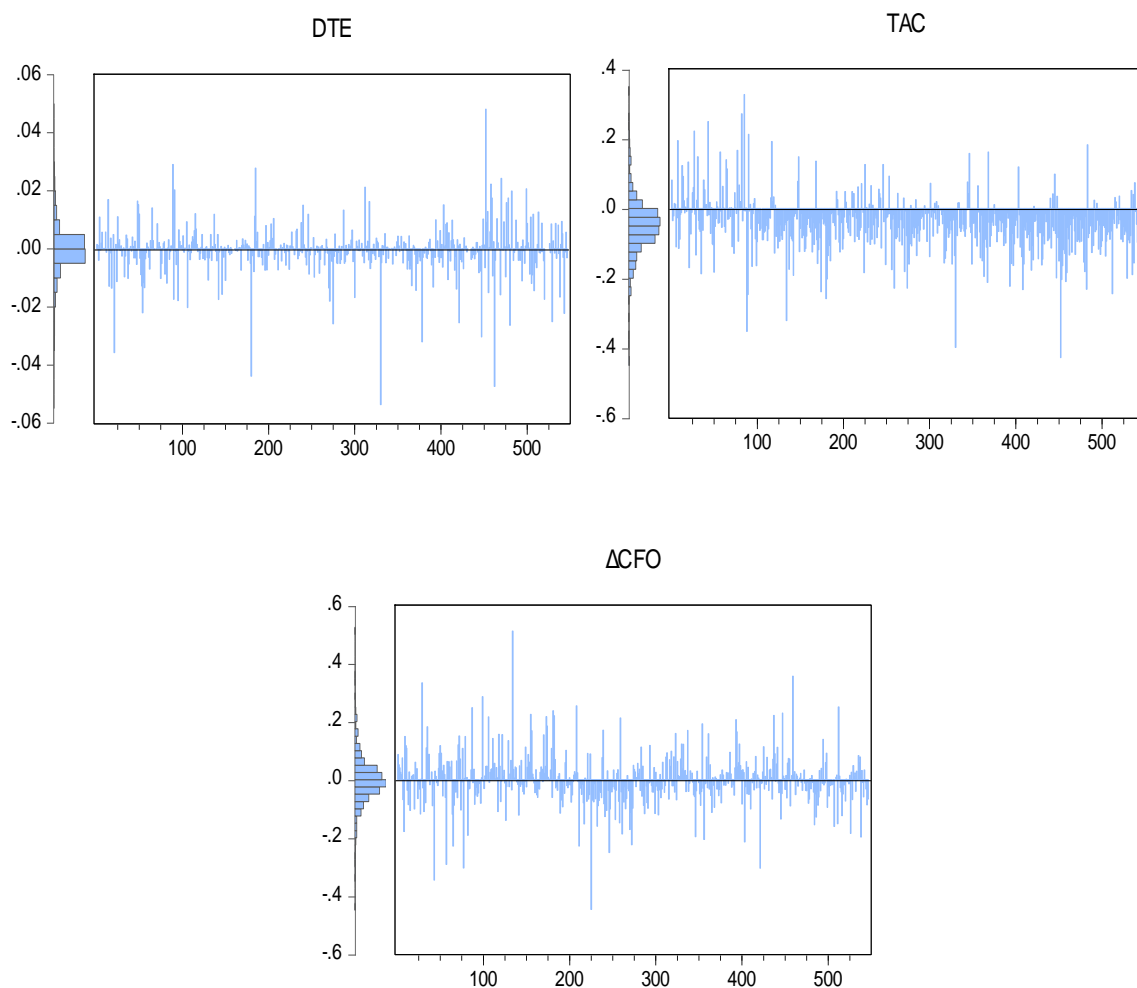
Σταθμίζουμε όλες τις μεταβλητές με το σύνολο του ενεργητικού της εταιρείας i για το έτος $t - 1$. Για τις εταιρίες που χειραγωγούν τα κέρδη τους, $EM = 1$, παραλείπουμε τη μεταβλητή ΔAR_{it} και η εξίσωση (5) γίνεται:

$$TAcc_{it} = a + b_1\Delta Sales_{it} + b_2PPE_{it} + \varepsilon_{it} \quad (6)$$

3.3) Περιγραφική Στατιστική

Η βάση δεδομένων αποτελείται από ετήσια στοιχεία για το χρονικό διάστημα 2008-2013 που αφορούν 91 εταιρίες των κλάδων Κατασκευές και Υλικά κατασκευών, Τρόφιμα και Ποτά, Εμπόριο, Πρώτες Ύλες, Βιομηχανικά προϊόντα και Υπηρεσίες, Υγεία, Χημικά, Ταξίδια και Αναψυχή, Πετρέλαιο και Αέριο, Προσωπικά και Οικιακά Αγαθά, και τέλος, Τεχνολογία. Στο Διάγραμμα 1 παρουσιάζονται οι τιμές των ανεξάρτητων μεταβλητών του δείγματος. Στον οριζόντιο άξονα βρίσκονται τα ιστογράμματα των κατανομών της κάθε μεταβλητής. Οι τιμές της *DTE* βρίσκονται μεταξύ του διαστήματος -0.01 και 0.01 , η κατανομή της *TAC* έχει κλίση προς τα αριστερά (αρνητική ασυμμετρία), ενώ η κατανομή της *ΔCFO* προσεγγίζει την κανονική.

Διάγραμμα 1. Απεικόνιση των ανεξάρτητων μεταβλητών του υποδείγματος

Στη σημείο αυτό παρουσιάζονται τα βασικά μέτρα περιγραφικής στατιστικής για τις μεταβλητές που θα εξετάσουμε. Στον Πίνακα 1, διαχωρίζουμε το δείγμα μας ανάλογα με το εάν οι επιχειρήσεις χειραγωγούν τα κέρδη τους για να εμφανίσουν μειωμένα κέρδη ή όχι. Για το δείγμα με $EM_1 = 1$, ο μέσος όρος της μεταβλητής DTE είναι -0.0013, ή -0.13% του συνόλου του ενεργητικού στις αρχές του έτους (ο ενδιάμεσος είναι -0.0008), με τις τιμές να κυμαίνονται μεταξύ του -2.2% και του 1.7% του συνόλου του ενεργητικού. Τα συνολικά διαθέσιμα είναι πάλι αρνητικά, αλλά μεγαλύτερα σε μέγεθος. Ο μέσος όρος της μεταβλητής $TAcc$ είναι -0.024 ή -2.4% του συνόλου του ενεργητικού στις αρχές του έτους (ο ενδιάμεσος είναι -0.029), με τις τιμές να κυμαίνονται από -22.3% έως 27.1% του συνόλου του ενεργητικού. Τα υπέρμετρα δεδουλευμένα βρίσκονται κοντά στα συνολικά με μέσο όρο -0.027 ή 2.7% του συνόλου του ενεργητικού και ενδιάμεσο -0.027. Τέλος, η μεταβλητή ΔCFO έχει μέσο όρο 0.003 και ενδιάμεσο 0.008.

Πίνακας 1. Περιγραφική στατιστική για την υπόθεση χειραγώγησης κερδών για να μην εμφανιστούν μειωμένα κέρδη

$EM_1=1$	Mean	Median	Maximum	Minimum	Std. Dev.	Skewness	Kurtosis	Jarque-Bera	Probability	N
<i>DTE</i>	-0.001273	-0.000751	0.016923	-0.021993	0.006863	-0.444186	5.165561	8.674863	0.013070	38
<i>TAcc</i>	-0.024072	-0.028544	0.271775	-0.223489	0.072446	1.365561	9.685709	82.58306	0.000000	38
<i>AbAccMJ</i>	-0.026988	-0.026981	0.032604	-0.086607	0.020216	0.141446	4.909674	5.900897	0.052316	38
<i>ΔCFO</i>	0.003338	0.008972	0.206512	-0.191228	0.066983	-0.114260	5.495564	9.943427	0.006931	38
$EM_1=0$										
<i>DTE</i>	-0.000627	-7.46E-06	0.048102	-0.053620	0.008393	-0.916262	12.90305	2134.227	0.000000	505
<i>TAcc</i>	-0.052245	-0.051553	0.326967	-0.432697	0.084424	-0.054170	6.512877	259.9075	0.000000	505
<i>AbAccMJ</i>	-0.051299	-0.052206	0.190244	-0.089952	0.014016	11.72007	188.5059	735656.0	0.000000	505
<i>ΔCFO</i>	-0.001778	-0.006810	0.511436	-0.447009	0.090713	0.323879	7.697837	473.2115	0.000000	505

Για το δείγμα με $EM_1 = 0$, ο μέσος όρος της μεταβλητής DTE είναι -0.0006 , ή -0.06% του συνόλου του ενεργητικού στις αρχές του έτους (ο ενδιάμεσος είναι -0.000), με τις τιμές να κυμαίνονται μεταξύ του -5.3% και του 4.8% του συνόλου του ενεργητικού. Όπως είναι αναμενόμενο, τα συνολικά διαθέσιμα είναι αρνητικά, αλλά μεγαλύτερα σε μέγεθος. Ο μέσος όρος της μεταβλητής $TAcc$ είναι -0.052 ή -5.2% του συνόλου του ενεργητικού στις αρχές του έτους (ο ενδιάμεσος είναι -0.052), με τις τιμές να κυμαίνονται από -43.3% έως 32.7% του συνόλου του ενεργητικού. Τα υπέρμετρα δεδουλευμένα έχουν μέσο όρο -0.051 ή 5.1% του συνόλου του ενεργητικού και ενδιάμεσο -0.052 . Τέλος, η μεταβλητή ΔCFO έχει μέσο όρο -0.002 και ενδιάμεσο -0.007 .

Πίνακας 2. Περιγραφική στατιστική για την υπόθεση χειραγώγησης κερδών για να μην εμφανιστούν ζημιές

$EM_2=1$	Mean	Median	Maximum	Minimum	Std. Dev.	Skewness	Kurtosis	Jarque-Bera	Probability	N
<i>DTE</i>	-0.000859	-0.000407	0.017534	-0.053620	0.009928	-2.757.836	17.38658	494.5754	0.000000	50
<i>TAcc</i>	-0.019073	-0.017097	0.222826	-0.398749	0.086233	-1.060.590	9.883582	108.0898	0.000000	50
<i>AbAccMJ</i>	-0.023173	-0.024834	0.027336	-0.059371	0.018290	0.408968	3.226056	1.500249	0.472308	50
ΔCFO	-0.002528	-0.017281	0.248159	-0.228979	0.083668	0.192581	4.600193	5.643681	0.059496	50
$EM_2=0$										
<i>DTE</i>	-0.000671	-1.37E-05	0.048102	-0.047398	0.008098	-0.544364	11.47516	1508.951	0.000000	496
<i>TAcc</i>	-0.053470	-0.052974	0.326967	-0.432697	0.082896	0.096324	6.640168	274.6173	0.000000	496
<i>AbAccMJ</i>	-0.053019	-0.053897	0.188299	-0.091430	0.014014	11.88160	191.2204	743826.7	0.000000	496
ΔCFO	-0.001682	-0.003558	0.511436	-0.447009	0.090170	0.293290	7.894069	502.1170	0.000000	496

Στον Πίνακα 2, διαχωρίζουμε το δείγμα μας ανάλογα με το εάν οι επιχειρήσεις χειραγωγούν τα κέρδη τους για να μην εμφανίσουν ζημιές ή όχι. Για το δείγμα με $EM_2 = 1$, ο μέσος όρος της μεταβλητής DTE είναι -0.0009 , ή -0.09% του συνόλου του ενεργητικού στις αρχές του έτους (ο ενδιάμεσος είναι -0.0004), με τις τιμές να κυμαίνονται μεταξύ του -5.3% και του 1.7% του συνόλου του ενεργητικού. Ο μέσος όρος της μεταβλητής $TAcc$ είναι -0.019 ή -1.9% του συνόλου του ενεργητικού στις

αρχές του έτους (ο ενδιάμεσος είναι -0.017), με τις τιμές να κυμαίνονται από -39.9% έως 22.3% του συνόλου του ενεργητικού. Τα υπέρμετρα δεδουλευμένα βρίσκονται κοντά στα συνολικά με μέσο όρο -0.023 ή 2.3% του συνόλου του ενεργητικού και ενδιάμεσο -0.025. Τέλος, η μεταβλητή ΔCFO έχει μέσο όρο 0.003 και ενδιάμεσο 0.017.

Για το δείγμα με $EM_2 = 0$, ο μέσος όρος της μεταβλητής DTE είναι -0.0007, ή -0.07% του συνόλου του ενεργητικού στις αρχές του έτους (ο ενδιάμεσος είναι -0.000), με τις τιμές να κυμαίνονται μεταξύ του -4.7% και του 4.8% του συνόλου του ενεργητικού. Τα συνολικά διαθέσιμα είναι αρνητικά, αλλά μεγαλύτερα σε μέγεθος. Ο μέσος όρος της μεταβλητής $TAcc$ είναι -0.053 ή -5.3% του συνόλου του ενεργητικού στις αρχές του έτους (ο ενδιάμεσος είναι -0.054), με τις τιμές να κυμαίνονται από -43.3% έως 32.7% του συνόλου του ενεργητικού. Τα υπέρμετρα δεδουλευμένα έχουν μέσο όρο -0.053 ή 5.3% του συνόλου του ενεργητικού και ενδιάμεσο -0.054. Τέλος, η μεταβλητή ΔCFO έχει μέσο όρο -0.002 και ενδιάμεσο -0.004.

3.3) Εμπειρικά Αποτελέσματα

Τα εμπειρικά αποτελέσματα θα μας δώσουν πληροφορίες για τη χρησιμότητα των αναβαλλόμενων φόρων και των δεδουλευμένων στον εντοπισμό χειραγώγησης κερδών είτε για να μην εμφανιστούν μειωμένα κέρδη είτε για να μην εμφανιστούν ζημιές. Αρχικά, υπολογίζουμε τα δεδουλευμένα ως συνολικά δεδουλευμένα, σύμφωνα με τη Σχέση (4) και στη συνέχεια ως υπέρμετρα δεδουλευμένα σύμφωνα με τη Σχέση (5) και τη Σχέση (6).

Καθώς η εξαρτημένη μεταβλητή EM στη Σχέση (1) είναι δυαδική (ψευδομεταβλητή), δηλαδή παίρνει μόνο δύο τιμές, τη μονάδα και το μηδέν, το γραμμικό μοντέλο πιθανότητας παρουσιάζει κάποια μειονεκτήματα (Wooldridge, 2012). Τα δύο πιο σημαντικά είναι ότι οι προσαρμοσμένες πιθανότητες μπορεί να είναι μικρότερες του μηδενός ή μεγαλύτερες της μονάδας και η μερική επίδραση κάθε ερμηνευτικής μεταβλητής να είναι σταθερή. Τα μειονεκτήματα αυτά ξεπερνιούνται με τη χρήση υποδειγμάτων δυαδικής αντίδρασης, όπως τα υποδείγματα probit και logit. Στην παρούσα εργασία, θα χρησιμοποιήσουμε το υπόδειγμα probit επειδή χρησιμοποιεί την κανονική κατανομή για να διασφαλίσει ότι οι πιθανότητες των ανεξάρτητων μεταβλητών θα είναι ανάμεσα στο μηδέν και το ένα. Πιο συγκεκριμένα, έστω ότι έχουμε το παρακάτω υπόδειγμα δυαδικής αντίδρασης:

$$P(y = 1 | x) = G(\beta_0 + \beta_1 x_1 + \dots + \beta_k x_k) \quad (7)$$

όπου G μια συνάρτηση που παίρνει τιμές μεταξύ του μηδενός και του ένα: $0 < G(z) < 1$. Στη σχετική βιβλιογραφία έχουν προταθεί διάφορες μη γραμμικές συναρτήσεις προκειμένου η G να διασφαλίζει ότι οι πιθανότητες θα βρίσκονται ανάμεσα στο μηδέν και το ένα. Στο υπόδειγμα probit, η G είναι η τυπική κανονική αθροιστική συνάρτηση κατανομής που εκφράζεται ως ολοκλήρωμα:

$$G(z) = \int_{-\infty}^z \varphi(v) dv \quad (8)$$

όπου $\varphi(z)$ είναι η τυπική κανονική πυκνότητα:

$$\varphi(z) = 2\pi^{-\frac{1}{2}} \exp(-z^2/2) \quad (9)$$

Η συγκεκριμένη μορφή της συνάρτησης G διασφαλίζει ότι η (7) είναι αυστηρά ανάμεσα στο μηδέν και το ένα για όλες τις τιμές των παραμέτρων και την x_j . Ο κύριος στόχος μας είναι να ερμηνεύσουμε τις επιδράσεις των x_j επί της πιθανότητας αντίδρασης $P(y = 1 | x)$.

Το υπόδειγμα δυαδικής αντίδρασης probit μπορεί να χρησιμοποιηθεί για δεδομένα χρονολογικών σειρών, διαστρωματικών σειρών και πάνελ. Στην εμπειρική ανάλυση που θα ακολουθήσει χρησιμοποιούμε το υπόδειγμα probit για πάνελ δεδομένα. Πιο συγκεκριμένα, για τα δεδομένα πάνελ χρησιμοποιούμε την παλινδρόμηση ομαδοποιημένου υποδείγματος (pooled regression model), η οποία υποθέτει ομοιογένεια των παραμέτρων. Η εκτίμηση του υποδείγματος γίνεται με τη μεθοδολογία της δυαδικής αντίδρασης probit η οποία δίνει συνεπείς και αποτελεσματικές εκτιμήσεις των συντελεστών.

3.3.1) Εκτίμηση με Εξαρτημένα τα Συνολικά Δεδολευμένα

Ο Πίνακας 3 μας δίνει τα αποτελέσματα των εκτιμήσεων του υποδείγματος probit με εξαρτημένη τη χειραγώγηση κερδών για να μην εμφανιστούν μειωμένα κέρδη (EM_1). Η εκτίμηση του συντελεστή της μεταβλητής DTE είναι αρνητική (-8.7106) και μη-σημαντική ($p=0.3338$), υποδεικνύοντας ότι οι αναβαλλόμενοι φόροι δεν είναι χρήσιμοι στον εντοπισμό χειραγώγησης κερδών. Αντίθετα, ο συντελεστής του $TAcc$ είναι θετικός (2.5478) και στατιστικά σημαντικός ($p=0.0082$) και άρα είναι χρήσιμος για τον εντοπισμό χειραγώγησης κερδών για να μην εμφανιστούν μειωμένα κέρδη. Τέλος, συντελεστής του ΔCFO είναι θετικός (1.134), αλλά μη-σημαντικός (0.211).

Πίνακας 3: Παλινδρόμηση probit για τον έλεγχο της υπόθεσης χειραγώγησης κερδών για να μην εμφανιστούν μειωμένα κέρδη.

Variable	Coefficient	Std. Error	z-Statistic	Prob.
DTE	-8.710560	9.013363	-0.966405	0.3338
TAcc	2.547831	0.964251	2.642290	0.0082
ΔCFO	1.134951	0.906614	1.251858	0.2106
Intercept	-1.342420	0.089379	-15.01940	0.0000
<i>Log Likelihood</i>	-142.8347			

Ο Πίνακας 4 μας δίνει τα αποτελέσματα των εκτιμήσεων του υποδείγματος probit με εξαρτημένη τη χειραγώγηση κερδών για να μην εμφανιστούν ζημιές (EM_2). Η εκτίμηση του συντελεστή της μεταβλητής DTE είναι και σε αυτή την περίπτωση αρνητική (-7.0886) και στατιστικά μη-σημαντική ($p=0.5709$), υποδεικνύοντας ότι οι αναβαλλόμενοι φόροι δεν είναι χρήσιμοι στον εντοπισμό χειραγώγησης κερδών για να μην εμφανιστούν ζημιές. Ο συντελεστής του $TAcc$ είναι θετικός (3.3531) και στατιστικά σημαντικός ($p=0.001$) και άρα είναι χρήσιμος για τον εντοπισμό χειραγώγησης κερδών. Τέλος, συντελεστής του ΔCFO είναι θετικός (1.4324) και στατιστικά σημαντικός σε επίπεδο σημαντικότητας 10% (0.0957).

Πίνακας 4: Παλινδρόμηση probit για τον έλεγχο της υπόθεσης χειραγώγησης κερδών για να μην εμφανιστούν ζημιές.

Variable	Coefficient	Std. Error	z-Statistic	Prob.
DTE	-7.088588	12.50833	-0.566709	0.5709
TAcc	3.353153	1.034636	3.240900	0.0012
ΔCFO	1.432371	0.859684	1.666160	0.0957
Intercept	-1.206343	0.087001	-13.86591	0.0000
<i>Log Likelihood</i>	-162.1132			

3.3.2) Εκτίμηση με Εξαρτημένα τα Υπέμετρα Δεδουλευμένα

Για τον υπολογισμό των υπέρμετρων δεδουλευμένων για τις εταιρίες-χρονιές που χειραγωγούν τα κέρδη $EM = 1$ παίρνουμε τη Σχέση (6). Τα αποτελέσματα των εκτιμήσεων για τη Σχέση (6) παρουσιάζονται στους Πίνακες 5 και 6.

Πίνακας 5: Παλινδρόμηση ols για την εκτίμηση των συντελεστών της Σχέσης (6) στην περίπτωση της χειραγώγησης κερδών για να μην εμφανιστούν μειωμένα κέρδη.

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
DSALES	0.023652	0.007021	3.368732	0.0008
PPE	-0.013172	0.018993	-0.693559	0.4883
Intercept	-0.047388	0.007496	-6.321791	0.0000
<i>Log Likelihood</i>	504.5			

Πιο συγκεκριμένα, με τη βοήθεια της παλινδρόμησης ομαδοποιημένου υποδείγματος εκτιμούμε τους συντελεστές της Σχέσης (6) με τη μέθοδο των ελαχίστων τετραγώνων

(ordinary linear squares). Οι εκτιμήσεις για την περίπτωση της χειραγώγησης κερδών για να μην εμφανιστούν μειωμένα κέρδη εμφανίζονται στον Πίνακα 5 και οι εκτιμήσεις για την περίπτωση της χειραγώγησης κερδών για να μην εμφανιστούν ζημιές στον Πίνακα 6. Για να υπολογίσουμε τα υπέρμετρα δεδουλευμένα χρησιμοποιούμε τις εκτιμημένες παραμέτρους στη Σχέση (6).

Πίνακας 6: Παλινδρόμηση ols για την εκτίμηση των συντελεστών της Σχέσης (6) στην περίπτωση της χειραγώγησης κερδών για να μην εμφανιστούν ζημιές.

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
DSALES	0.024119	0.006992	3.449507	0.0006
PPE	-0.011701	0.019542	-0.598726	0.5496
C	-0.048880	0.007671	-6.372000	0.0000
<i>Log Likelihood</i>	499.624			

Για τον υπολογισμό των υπέρμετρων δεδουλευμένων για τις εταιρίες-χρονιές που δεν χειραγωγούν τα κέρδη $EM = 0$ παίρνουμε τη Σχέση (5). Τα αποτελέσματα των εκτιμήσεων για τη Σχέση (5) παρουσιάζονται στους Πίνακες 7 και 8.

Πίνακας 7: Παλινδρόμηση ols για την εκτίμηση των συντελεστών της Σχέσης (5) στην περίπτωση της χειραγώγησης κερδών για να μην εμφανιστούν μειωμένα κέρδη.

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
DSALES-DAR	-0.221317	0.115827	-1.910751	0.0636
PPE	-0.034726	0.048677	-0.713390	0.4800
C	-0.013450	0.021201	-0.634405	0.5296
<i>Log Likelihood</i>	56.99			

Ομοίως με παραπάνω, χρησιμοποιούμε την παλινδρόμηση ομαδοποιημένου υποδείγματος για να εκτιμήσουμε τους συντελεστές της Σχέσης (5) με τη μέθοδο των ελαχίστων τετραγώνων (ordinary linear squares). Οι εκτιμήσεις για την περίπτωση της χειραγώγησης κερδών για να μην εμφανιστούν μειωμένα κέρδη εμφανίζονται στον Πίνακα 7 και οι εκτιμήσεις για την περίπτωση της χειραγώγησης κερδών για να μην εμφανιστούν ζημιές στον Πίνακα 8. Για να υπολογίσουμε τα υπέρμετρα δεδουλευμένα χρησιμοποιούμε τις εκτιμημένες παραμέτρους στη Σχέση (5).

Πίνακας 8: Παλινδρόμηση *ols* για την εκτίμηση των συντελεστών της Σχέσης (5) στην περίπτωση της χειραγώγησης κερδών για να μην εμφανιστούν ζημιές.

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
DSALES-DAR	-0.205548	0.132399	-1.552494	0.1273
PPE	-0.019157	0.043278	-0.442645	0.6601
C	-0.018553	0.019649	-0.944242	0.3499
<i>Log Likelihood</i>	58.264			

Τα αποτελέσματα των εκτιμήσεων του υποδείγματος *probit* με εξαρτημένη τη χειραγώγηση κερδών για να μην εμφανιστούν μειωμένα κέρδη (EM_1), παρουσιάζονται στον Πίνακα 9. Η εκτίμηση του συντελεστή της μεταβλητής *DTE* είναι αρνητική (-3.7795) και μη-σημαντική ($p=0.6391$), υποδεικνύοντας ότι οι αναβαλλόμενοι φόροι δεν είναι ωφέλιμοι στον εντοπισμό χειραγώγησης κερδών. Αντίθετα, ο συντελεστής του *AbAccMJ* είναι θετικός (22.858) και στατιστικά σημαντικός σε επίπεδο σημαντικότητας 5% ($p=0.0306$) και άρα είναι χρήσιμος για τον εντοπισμό χειραγώγησης κερδών για να μην εμφανιστούν μειωμένα κέρδη. Τέλος, συντελεστής του ΔCFO είναι αρνητικός (-1.0811) και στατιστικά μη-σημαντικός (0.3799).

Πίνακας 9: Παλινδρόμηση *probit* για τον έλεγχο της υπόθεσης χειραγώγησης κερδών για να μην εμφανιστούν μειωμένα κέρδη.

Variable	Coefficient	Std. Error	z-Statistic	Prob.
DTE	-3.779546	8.059090	-0.468979	0.6391
AbAccMJ	22.85846	10.57330	2.161903	0.0306
ΔCFO	-1.081085	0.782906	-1.380862	0.1673
Intercept	-0.435217	0.495669	-0.878039	0.3799
<i>Log Likelihood</i>	-122.9918			

Τα αποτελέσματα των εκτιμήσεων του υποδείγματος *probit* με εξαρτημένη τη χειραγώγηση κερδών για να μην εμφανιστούν ζημιές (EM_2) εμφανίζονται στον Πίνακα 10. Η εκτίμηση του συντελεστή της μεταβλητής *DTE* είναι θετική (0.4387) και στατιστικά μη-σημαντική ($p=0.9581$), υποδηλώνοντας ότι οι αναβαλλόμενοι φόροι δεν είναι σημαντικοί στον εντοπισμό χειραγώγησης κερδών για να μην εμφανιστούν ζημιές. Ο συντελεστής του *AbAccMJ* είναι θετικός (28.533) και στατιστικά σημαντικός

($p=0.0209$) και άρα είναι χρήσιμος για τον εντοπισμό χειραγώγησης κερδών. Τέλος, συντελεστής του ΔCFO είναι αρνητικός (-1.442) και στατιστικά σημαντικός σε επίπεδο σημαντικότητας 5% (0.0451).

Πίνακας 10: Παλινδρόμηση *probit* για τον έλεγχο της υπόθεσης χειραγώγησης κερδών για να μην εμφανιστούν ζημιές.

Variable	Coefficient	Std. Error	z-Statistic	Prob.
DTE	0.438651	8.344184	0.052570	0.9581
AbAccMJ	28.53307	12.35485	2.309462	0.0209
ΔCFO	-1.442877	0.719966	-2.004090	0.0451
Intercept	-0.086446	0.570015	-0.151655	0.8795
<i>Log Likelihood</i>	-127.0989			

3.4.) Σύνοψη αποτελεσμάτων.

Συνοψίζοντας τα αποτελέσματα της εμπειρικής ανάλυσης των δεδομένων 91 εταιρειών για τα έτη 2008-2013, αντιλαμβανόμαστε ότι η μεταβλητή των αναβαλλόμενων φόρων είναι στατιστικά μη-σημαντική στη πιθανότητα χειραγώγησης των κερδών. Αντίθετα, τα συνολικά δεδουλευμένα όπως και τα υπέρμετρα δεδουλευμένα, αυξάνουν την πιθανότητα χειραγώγησης των κερδών. Τέλος, η μεταβλητή των μεταβολών της ταμειακής ροής φαίνεται να είναι σημαντική στην χειραγώγηση των κερδών, έτσι ώστε να αποφευχθεί η εμφάνιση ζημιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας είναι να ελέγξει τη χρησιμότητα των αναβαλλόμενων φόρων στη χειραγώγηση των κερδών, καθώς η ανίχνευση της χειραγώγησης των αποτελεσμάτων είναι σημαντική για την αξιολόγηση της ποιότητας των κερδών.

Στη συγκεκριμένη εργασία εξετάσαμε τη χρησιμότητα του αναβαλλόμενου φόρου και δύο ειδών δεδουλευμένων, συνολικών και υπέρμετρων, στη χειραγώγηση των κερδών για 91 εταιρείες διάφορων κλάδων της ελληνικής οικονομίας. Το κίνητρο για τη χρήση του αναβαλλόμενου φόρου για την ανίχνευση της χειραγώγησης των κερδών σύμφωνα με τους Philips et al. (2002), είναι ότι υπάρχει συνήθως μεγαλύτερη ευχέρεια στο πλαίσιο των γενικά αποδεκτών λογιστικών αρχών από ό, τι στο πλαίσιο της φορολογικής νομοθεσίας. Πιο συγκεκριμένα, υποθέτουμε ότι οι διευθυντές διαθέτουν την δυνατότητα να χειραγωγούν τα έσοδα προς τα πάνω κατά κύριο λόγο με τρόπους που δεν επηρεάζουν τα παρόντα φορολογητέα έσοδα. Ως εκ τούτου, οι αποφάσεις για χειραγώγηση των εσόδων προς τα πάνω πιθανολογείται ότι θα αυξήσει τον αναβαλλόμενο φόρο. Επιπρόσθετα, οι διευθυντές λαμβάνουν αποφάσεις για τα δεδουλευμένα και για τις μεταβολές των ταμειακών ροών, κάτι που επηρεάζει επίσης τα φορολογητέα έσοδα.

Τα αποτελέσματα της εμπειρικής έρευνας μας υποδεικνύουν ότι τα συνολικά δεδουλευμένα και τα υπέρμετρα δεδουλευμένα είναι απαραίτητα τόσο για την χειραγώγηση των κερδών για να μην εμφανιστούν μειωμένα κέρδη όσο και για την χειραγώγηση των κερδών για να μην εμφανιστούν ζημιές. Αντιθέτως, για το δείγμα των δεδομένων μας διαφαίνεται ότι ο αναβαλλόμενος φόρος δεν παίζει σημαντικό ρόλο στη χειραγώγηση των κερδών σύμφωνα με τις υποθέσεις H1 και H2. Τέλος, η μεταβολή της ταμειακής ροής φαίνεται να επηρεάζει τη χειραγώγηση των κερδών για μην εμφανιστούν ζημιές.

Με την εκπόνηση της συγκεκριμένης εργασίας προσπαθούμε να συνεισφέρουμε στην βιβλιογραφική ανασκόπηση της χειραγώγησης των κερδών, μέσα από την

χρησιμότητα της αναβαλλόμενης φορολογίας αλλά και από το ρόλο των δεδουλευμένων.

Η εργασία μας ανέλυσε τις βάσεις δεδομένων 91 εταιρειών από το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα. Μια πρόταση για μελλοντική εργασία είναι να διεξαχθεί η ίδια έρευνα αλλά σε περίοδο οικονομικής σταθερότητας, καθώς σε περιόδους κρίσεων τα κίνητρα και οι στόχοι των διευθυντικών στελεχών των επιχειρήσεων είναι διαφορετικοί.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΔΙΑΔΥΚΤΙΟ

<http://www.ase.gr/>

<http://www.grant-thornton.gr/>

<http://www.ifrs.org/>

<https://www.taxheaven.gr/>

<http://www.naftemporiki.gr/>

<http://globaltraining.org/>

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βλάχος Χρίστος, Λουκά Λουκάς (2008), Διεθνή λογιστικά πρότυπα, Εκδόσεις Παπαζήσης Globaltraining.

Μπεκρή Τασία, Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 12 << Φόροι Εισοδήματος >>.

http://www.poedoy.gr/fe/ar_me.htm

Grant Thornton (2007), Διεθνή πρότυπα χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, I.F.R.S.: εξειδικευμένα θέματα, Εκδόσεις Grant Thornton.

Grant Thornton (2009), Διεθνή πρότυπα χρηματοοικονομικής αναφοράς I.F.R.S.: αναλυτική παρουσίαση, Εκδόσεις Grant Thornton.

ΔΙΕΘΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ayers, B., Laplante, S., & McGuire, S. (2010). Credit ratings and taxes: The effect of book-tax differences on ratings changes. *Contemporary Accounting Research*, 27, 359-402.

Bauman, C. Bauman, P. Halsey, F. (2000). Do Firms Use the Deferred Tax Asset Valuation Allowance to Manage Earnings? *The Journal of the American Taxation Association*. 23, 27-48.

Burgstahler, D., & Dichev, I. (1997). Earnings management to avoid earnings decreases and losses. *Journal of accounting and economics*, 24(1), 99-126.

Burgstahler, D., W. Elliot, and M. Hanlon. (2003). How firms avoid losses: Evidence of use of the net deferred tax asset account. Working paper, University of Washington.

Coppens, L. & Peek, E. (2005). An analysis of earnings management by European private firms. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 14 (1), 1-17.

Dechow, P. M., Richardson, S., & Tuna, A. I. (2002). Earnings management and costs to investors from firms meeting or slightly exceeding benchmarks. Unpublished Working Paper.

Frank M. M., Rego, O., (2004). Do Manager Use the Valuation Allowance Account to Manage Earnings Around Certain Earnings Targets?, *Journal of American Accounting Association*, 28(1), 43-65.

Graham, John R. & Raedy, Jana S. & Shackelford, Douglas A., 2012. Research in accounting for income taxes, *Journal of Accounting and Economics*, Elsevier, 53(1), 412-434.

Guay, W. R., Kothari, S. P., & Watts, R. L. (1996). A market-based evaluation of discretionary accrual models. *Journal of accounting research*, 83-105.

Hanlon, M. (2005). The persistence and pricing of earnings, accruals and cash flows when firms have large book-tax differences. *The Accounting Review*, 80(1), 66-137.

Hanlon, M. Maydew, E. Shevlin, T. (2008). An unintended consequence of book-tax conformity: A loss of earnings informativeness. *Journal of Accounting and Economics*. 46(2), 294-311.

- Hanlon, M., Krishnan, G. V., Mills, L. F. (2012). Audit Fees and Book-Tax Differences. *The Journal of the American Taxation Association*, 34(1), 55-86.
- Hanlon, M., S. K. Laplante, and T. Shevlin. (2005). Evidence for the possible information loss of conforming book income and taxable income. *Journal of Law and Economics*, 48 (2), 42-407.
- Healy, P. M. (1985). The effect of bonus schemes on accounting decisions. *Journal of accounting and economics*, 7(1), 85-107.
- Heltzer, W., and S. Shelton. (2011). Book-Tax differences and audit risk: Evidence from the United States. Working paper, DePaul University.
- Jones, J. J. (1991). Earnings management during import relief investigations. *Journal of accounting research*, 193-228.
- Joos, P., Pratt, J., & Young, D. (2000). Book-Tax differences and the value relevance of earnings. Working Paper. Massachusetts Institute of Technology, Indiana University, and INSEAD.
- Lev, B., and D. Nissim, (2004). Taxable income, future earnings and equity values. *The Accounting Review*, 79 (4), 74-1039.
- Mills, L., & Newberry, K. (2001). The Influence of Tax and Nontax Costs on Book-Tax Reporting Differences: Public and Private Firms. *The Journal of the American Taxation Association*, 23(1), 1-19.
- Mills, L., (1998). Book-tax differences and internal revenue service adjustments. *Journal of Accounting Research* 36 (2), 56-343.
- Mills, L., Newberry, K., & Trautman, W. (2002). Trends in Book-Tax income and balance sheet defferences. *Tax Notes*, 96, 1109-1124.
- Phillips, J., Pincus, M., & Rego, S. O. (2003). Earnings management: New evidence based on deferred tax expense. *The Accounting Review*, 78(2), 491-521.
- Phillips, John D., Morton P.K. Pincus, Sonja O. Rego, and Huishan, Wan. (2004). Decomposing changes in deferred tax assets and liabilities to isolate earnings management activities. *The Journal of the American Taxation Association*, 26, 43-66.

Skinner, D. (2008). The Rise of Deferred Tax Assets in Japan: The Case of the Major Japanese Banks. *Journal of Accounting and Economics*. 46 (2-3), 218-239.

Wooldridge, J. (2012). *Introductory econometrics: A modern approach*. Cengage Learning.